

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Obhaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 2 K in za četri leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge tvenavstrijščanske države 6 K. Kdor hoči sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Kabl. Skupnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5, — Rokopisi se ne vračajo, — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, — Cesta šte. 25 vin., za trikrat 85 vin. Za večkratne oglase primeran popust, Inserati se sprejemajo do srede jutraj, — Ne saptre reklamacije so poštnine proste,

Današnja številka obsega 12 strani.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze

se vrši na belo nedeljo, dne 30. marca ob 10. uri dopoldne v Mariboru. Med drugimi govori državni in deželni poslanec Fran Povše iz Ljubljane. Vsi pristaši vabljeni!

Velika noč — vstajenje.

Prva Velika noč in prvo vstajenje k novemu življenju je v davni preteklosti.

Mesto Kairo v Afriki ima zanimiv muzej. Obiskovalcu se zdi, da je prišel v grobišče, v katakombe. Na vseh stenah, na vseh mizah, ob vseh kotih ti štrlijo nasproti mumije faraonov, nekdanji tako ponosni vladarjev v starem Egiptu, ki so že več ko par tisoč let pred Kristusom sloveli po svoji moči, po svoji omiki, po svoji umetnosti. V svojem življenju po nesmrtnosti so si vedeli ohraniti svoja trupla nestrojnena, mumije jim pravimo. Velikanska grobišča so si napravljali, zidali okoli njih razne stavbe, stolpišča in svetišča. Roka raziskovalcev starin jih je izkopala iz teme preteklosti ter jih spravila v muzeje. In tam lahko opazuješ te orjake iz davnih dni, kakor gledaš drugi drobiž po muzejih.

Toda nekdanj so bili mogočni, strašni svojih sosedov in svojih podložnikov. In to mogočnost, to strahovlado, je občutil tudi majhni izraelski narod, ki je živel na njihovem ozemlju ob staroslavnem Nilu. Zatiiran, zaničevan, teptan je bil Izrael, obsojen od Faraonov, da služi samo oholim gospodarjem egiptovskim.

Hudo je bilo takrat, biti Izraelce. Ali ne bi bilo takrat boljše, zatajiti izraelsko narodnost, se potujčiti in postati Egipčan? Enemu se je posrečilo, priti celo na kraljevski dvor. Mojzes se imenuje tisti izraelski otrok, ki ga je posinovila faraonova kraljčina, ga dala poučiti v vseh vedah in vzgojiti kot kraljiča. Kako lepa prihodnost se mu je nudila, če bi bil zatajil svoj narod!

A Mojzes je čutil v sebi izraelsko kri, ni maral zatajiti svoje matere; hotel je biti raje teptan in zaničevan za svoje ljudstvo, kakor pa, da bi bil živel v slavi in časti kot Egipčan — odpadnik. Odločno se je postavil na stran Izraelcev in bil radi tega v smrti nevarnosti, tako, da je moral pobegniti iz Egipta.

Ali Bog se je ozrl na teptano ljudstvo, slišal je z nebes stok in jok ter poslal ravno istega Mojzesa, gorečega ljubitelja svojega ljudstva, v Egipt nazaj, da reši ljudstvo in ga privede v obljubljeno deželo.

Pomladanska noč okoli leta 1449. pred Kristusom je bila ona Velika noč, ki je pokončala oholost Egipčanov, Izraelcem pa pripeljala jutranjo zarjo boljše bodočnosti, veselo vstajenje k novemu, svobodnemu življenju v ljubezni božji.

In prišla je druga, za vse narode in vse kraje presrečna Velika noč. Ob začetku krščanske dobe je bilo. Vse človeštvo je stokalo v zmoti spoznanja in zmoti greha. Človek ni bil več podoba božja, ampak reven črviček, ki se je potikal po zemlji v temi zmot in pregreh.

Pa prišla je ona, na vekov veke znamenita Velika noč. Kristus, Sin božji, Odrešenik sveta, jo je povzročil. Premagal je smrt, strl in zdrobil okove zmot in pregreh ter vse človeštvo pripeljal k vstajenju, od greha k svobodnemu življenju, k življenju v resnici in pravici, k življenju iz vere in po veri, k božjemu, presrečnemu življenju v milosti in ljubezni troedinega Boga.

Izraelci so po svoji prvi Veliki noči praznovali vsako leto pozneje ta dan, in kristjani praznujemo vedno spomin prve krščanske Velike noči. O, da bi praznovali vsakokrat Veliko noč s takimi občutki, kakor so jo obhajali priče prvih Velikih noči! Da bi nam vsakokrat prinesla Velika noč tudi svoje sado: vstajenje, novo življenje v milosti in ljubezni božji!

Vsak človek in vsak narod pa obhaja od časa do časa svojo posebno Veliko noč, svoje posebno vstajenje.

Letos obhajajo naši slovanski bratje na Balka-

nu izvanredno Veliko noč. Kakor Izraelci, tako so bili tudi ti narodi skoro enako dolgo teptani in zaničevani od oholega Turčina. Prišla pa je Velika noč, ki je „v znamenju križa“ uničila oholost krutih Turkov ter pripeljala prej zatiranim in zaničevanim narodom vstajenje k svobodi, k novemu življenju omike in blagostanja. Nekdanj tako mogočne sultane bomo v Evropi kmalu hodili ogledovat le kot mrliče v grobiščih v Odrinu, na Kosovem polju in drugod. Zmagoslavni balkanski narodi se pa po svojih junaških zmagah pozdravljajo z velikonočnim pozdravom: Kristus voskres, Kristus je vstal, v istini je vstal.

Mili slovenski narod moj, kako Veliko noč in kako vstajenje pa obhajaš ti? Obhajaš ju s Kristusom Zveličarjem v miru in svojih srehi. Pripravljaj si v teh dneh svojo Veliko noč pri Njem, ki je povzročitelj prave Velike noči in pravega vstajenja v milosti in ljubezni božji. Blagor ti!

Kot narodu ti pa še ni napočila prava Velika noč in pravo vstajenje. Nasprotno. Zapostavljanje, zatiranje, kršenje pravic se vidi tuintam. Toda drugim narodom je privedla Veliko noč; neomajno udanost v pravičnost božjo, zvesta vstrajnost kljub krivicam in zaprekam, pogumna vera in zaupanje v znamenje Križanega, ki je vsem ljudem in vsem narodom pripravil Veliko noč in vstajenje k sreči, večni in časni. Zato nimamo poviča obupavati, ampak Velika noč nam vliva novo moč in novo življenje v naše krepke žile k vstrajnosti in pogumu.

Zato se z veseljem pozdravljamo: Kristus je vstal, Aleluja!

Na Balkanu.

Rusija in Avstrija sta sicer začeli odpoklicevati svoje vojaštvo z rusko-avstrijske meje, toda napetost traja nedvomno naprej in vojskina nevarnost ni nič manjša, nego je bila pred razoroževanjem. Kajti razlog napetosti ne leži ob rusko-avstrijski meji, ampak na Balkanu. Rusija izrečno podpira balkansko zvezo, dočim ima Avstrija svojo Albanijo, za katero se sedaj prepira skoro s celim svetom. Avstrija izjavlja vsak dan, da ne bo pripustila Skadra Črnogorcem, toda Črnogorci se za to nič ne zmenijo in nadalje obstreljujejo Skader. Na posvetovanju poslanikov v Londonu pritiska Avstrija, da bi se vendar že začele velevlasti resno posvetovati o mejah bodoče Albanije. Toda Rusija zna vsak dan preprečiti, da se to posvetovanje ne vrši. Nadalje želi Avstrija, da velevlasti odločno prepovedo Črnogorcem napadati Skader in Srbom pošiljati pred Skader pomožne čete, toda velevlasti se obotavljajo, a Črnogorci ter Srbi grede dalje svojo pot. To očitno ustavljanje balkanskih zaveznikov željam avstrijske vlade bi se ne dočevalo, ako bi zavezniki ne vedeli, da jim vsak trenutek priskoči ruski stric na pomoč, ako bi bilo treba. Gotovo bi tudi Srbija že davno ubogala Avstrijo ter odpoklicala svoje čete iz Drača in drugih albanskih obmorskih mest, ako bi ne vedela, da se ji ne more nič zgoditi, ker ji je vsak čas ruska pomoč na razpolago. Istotako se Grki nič ne brigajo za avstrijske ugovore ter po zajetju Janine čisto hladnokrvno zavzemajo mesto za mestom, ki bi baje tudi morala pripadati Albaniji, in se bližajo albanskemu morskemu obrežju.

Vesti o dogodkih v Odrinu in okoli Odrina je treba sprejeti z največjo previdnostjo, ker prihajajo iz zasebnih krogov. Pravzaprav nimajo Bolgari nobenega poviča, tvegati splošen naskok ter žrtvovati velikansko število vojaštva, kajti to ve celi svet, da bo Odrin njihov, ako jih Turki ne premagajo pri Cataldici in Galipolu, kar pa se nikomur ne zdi verjetno, kajti v turškem taboru in Carigradu samem še vedno ni sloge in edinosti. Mladoturki sicer postopajo z vso brezobzirnostjo, toda vsaka sila ima svoje meje, kjer se začne odpor. Izpred Cataldice in Galipola ni nobenih vesti.

Odrin pred padcem?

Položaj v Odrinu je brezupen. Hrabri poveljniki Sukri-paša leži baje bolan v postelji, poveljništvo trdnjave je izročil drugemu častniku. To je za Odrin hud udarec, ker Sukri-paša je bil res pogumen poveljnik, pravcati šukni-paša, kakor so ga dobrovoljni zasledovalci vojnih dogodkov imenovali. V Odrinu gre zaloga živeža h koncu, nekateri listi poročajo, da ima Odrin hrane le še za nekaj dni. Vsak vojak dobi na dan samo mal hlebček kruha in kosček sira, prebivalstvo pa dobi vsak teden dvakrat gorko juho. Vo-

jaki so strahovito izmučeni. Načl 200 vojakov in 20 častnikov je zbežalo iz Odrina v srbski tabor. Utekli so, ker so trpeli hudo lakoto. Posebno primanjkuje Odrinu tudi kuriva. Bolgari so postavili na višine pred mestom 14 novih težkih topov, s katerimi so že začeli obstreljevati mesto. Pa dec Odrina je skoro gotovo neizogiben.

Kakor poročajo listi, vest o bolezni Sukri-paše ni uradno potrjena.

Skader gori.

Za Skader se vrše zadnji boji. Črnogorsko-srbske oblegovalne čete so se z vso silo od vseh strani navalile na mesto in utrdbe. Glavno poveljstvo skupne oblegovalne armade ima sam črnogorski kralj Nikita, srbskim oddelkom pa zapoveduje general Peter Bojanovič. Novi težki oblegovalni topovi, katere so poslali Srbi pred Skader, so že na svojih mestih. Dne 14. marca se je pričelo strahovito obstreljevanje iz oblegovalnih topov na utrdbe in mesto samo. En del mesta gori. Obstreljevanje mesta iz srbskih velikih topov je bilo zelo uspešno. Pričakuje se, da sledi temu obstreljevanju splošni glavni naskok Srbov in Črnogorcev na mesto. Položaj v obleganem mestu je obupen. Vsak čas se pričakuje, da se bo izpolnila Črnogorcem srčna želja: Zavzetje Skadra.

Turška križarka „Hamidije“ napadla Srbe in Grke.

Listi poročajo: Iz Dardanel ubegla turška križarka „Hamidije“ se je dne 11. t. m. pokazala pred Dračem ter oddala 50 strelcev na nek hrib, na katerem so bila utaborjene srbske čete. Umakne so se sicer takoj za hrib, a vendar je bilo baje ubitih 10 in ranjenih tudi 10 srbskih vojakov. Na poslopjih so napravile krogle veliko škodo. Prebivalstva se je polastil grozen strah. Nato je „Hamidije“ odplula proti italijanski obali. Drugi dan, dne 12. t. m., se je pa pojavila pred Sv. Ivanu v Meduji. Pred vhodom v luko je baje uničila 4 grške parnike, ki so prevažali vojaštvo, živež in strelivo. K sreči se je 4000 srbskih vojakov, ki so bili na parnikih, že poprej izkrcalo. Tudi strelivo so spravili Srbi že poprej na suho. Ubilih je 50 vojakov, okoli 100 pa ranjenih. Tudi več poslopj je poškodovanih. Ko je „Hamidije“ obstreljevala srbsko taborišče, je bil v pristanišču Sv. Ivan Meduanski tudi avstrijski parnik „Skutari“, ki pa ni bil poškodovan. Malo pred napadom „Hamidije“ se je peljal črnogorski princ Mirko na kraljevi jadrnici iz Bara v Dulčinj, da gre v taborišče generala Martinoviča. Jadrnica je zapazila turško ladjo ter se je skrila v neko zakotno pristanišče. Grške bojne ladje sedaj prežijo na „Hamidijo“. Poveljniki grških ladij upajo, da „Hamidijo“ zajamejo in jo uničijo, ali pa zanejo ob italijansko obal, da se umakne v kako nepristransko italijansko pristanišče, kjer se razoroži. Kapitani napadenih grških prevoznih parnikov pridejo v preiskavo, ker so brez spremstva vojnih ladij pluli s svojimi parniki v Drač in Meduo.

Turkom prijazni listi proslavljajo to držno pomorsko klatenje križarke „Mamidije“ kot najsvetlejšo točko v poteku druge balkanske vojske. Toda niti to smelo klativiteštvo ni turška zasluga, zakaj poveljnik križarke ni Turek, temveč angleški pomorski oficir Flooth, ki je ob začetku vojske stopil v turško službo.

Grki zmagujejo dalje.

Iz Janine se poroča, da prodirajo grške čete v Epiru dalje. Dosedaj so zasedli Grki skoro brez voja že več važnejših postojank, posebno severno od Janine. Tako so se dosedaj polastili Grki mesta Ljaskovike in Konjice, ne da bi naleteli na kak odpor. Prebivalstvo sprejema Grke kot svoje rešitelje. Severozapadno od Janine so si osvojile grške čete mestece Premeti. Turki so zapustili tudi sosednje postojanke Berat in Delvinaki. Večina turških čet v Epiru beži v albanske gore.

Rezervisti grede domov.

Avstrija in Rusija pridno izvršujeta razoroževanje. Rezervne vojaške čete se pošiljajo z gališko-ruske meje domov. Skupno je odpustila Avstrija 35 tisoč mož. V severnih deželah, posebno v Galiciji, imajo vlaki radi velikega števila vrača vočega se vojaštva velike zamude. Tudi na južni železnici je imela te dni večina vlakov zamudo. Odpuščeni vojski so po poročilih vojne uprave zdravi in popevajo vesele pesmi. Na Ogrskem so odpuščeni rezervisti pri vseh 32 honvednih (domobrskih) polkih.